

386 J U
Archangeli ponit in canonica
epistola, 1. q. 108. 5. b.

1 Iudaorum terras Ecclesia
permittit Christianos colere, ne
quia per hoc non habent ne-
cessitate conversari cum eis; &
tamen si ex tali communica-
tione vel convivio subver-
sionem timeretur, esset pe-
nitus interdicendum, 22. q. 10.
10. ad 3

2 Totus cultus Iudaorum
erat propheticus, & figurati-
vus, 12. q. 100. 12. c. & q. 104. 2.
ad 2. & qu. 114. 10. ad 2. & 22.
q. 87. 1. c. & qu. 96. 3. ad 3. &
3. q. 66. 2. ad 2

3 Tribus sacerdotalis &
regia Iudaorum erant proclama-
tores, ideo saepe conjuncte
fuit per matrimonium, 3. qu.
31. 2. ad 2

4 Judai excusantur a furto
Ægyptiaco, & hoc non est nisi
quia præcepto superioris Do-
mini res non sua facta sunt
fuz, 12. q. 94. 5. ad 2. & qu. 100.
8. ad 3. & 22. qu. 66. 5. ad 1. &
q. 104. 4. ad 2

5 Iudaï permisum est ac-
ciperre alia ab extraneis tan-
tum, quorum bona debebantur
Iudaï, vel proper avaritiam,
ne acciperent eas a fratribus,
22. qu. 105. 3. ad 3. & 22. qu. 78.
1. ad 2

6 Communis status Iudaorum
semper erat in röspiri-
tate, quamdiu servabant le-
gem, & cum peccabant erant
in tribulationibus, 12. qu. 99.
6. ad 3

7 Deus exaltavit Jadaos
tempore gratia quintupliciter,
sc. secundum carnis assumptio-
nem, per personam predica-
tionem, per suam conversa-
tionem, & per miraculorum o-
perationem, & per discipulo-
rum prædicationem, 22. qu. 10.
8. c. & q. 14. 1. c.

8 Principes Iudaorum co-
gnoverunt Christum esse Mes-
iah, qui promissus est in lege:
non autem cognoverunt Divi-
nitatem ejus, nisi per conje-
cturas, quod etiam obsecra-
tur per invidiam, & cupiditi-
atem gloriae propriæ, 3. q.
47. 5. o. & 6. c.

9 Judai non intelligent pre-

J U
cepta decalogi, 12. q. 102. 6. ad
7. & q. 107. 7. c. ad 2. & ad 4.
& 3. ad 2. & qu. 108. 2. ad 4. &
1. ad 1. & ad 2. & ad 4

10 Sæta Iudaorum duplex,
scilicet Pharisaorum, & Sa-
ducaeorum negantum refuta-
tionem, & angelos, 1. q. 10.
1. c.

11 Judæi proni sunt ad ide-
iolatriam, 12. q. 100. 6. ad 4.
& 22. q. 10. 9. ad 1

12 Sunt crueles, & ad ava-
ritiam proni, 1. q. 105. 2. ad 1

13 Dixerunt primo quidem
blasphemiam in Filium homini-
num, cum dicebant voracem,
poratorem vini, & publicano-
rum amatorem, & postmodum
autem blasphemaverunt in Spir-
itu sanctum, dum opera qua
ipse operabatur virtute pro-
pria Divinitatis, & per ope-
rationem Spirituum sancti, at-
tribuabant principi demonio-
rum, 22. q. 14. 1. c.

14 Cum ipsis Judæi sint servi
Ecclesie, potest Ecclesia dispo-
nere de rebus eorum, sicut
etiam principes seculares mul-
tas leges ediderunt circa suos
subditos, in favorem libertatis,
22. q. 10. 10. c.

15 Judæi proper culpan
suam fuit servi in perpetuum
ideo dominii possent collere res
eorum, servato eis viatu; ni-
si leges hoc prohiberent, 22.
q. 10. 10. c. & 11. c. & 12. ad 3.
& 3. q. 68. 10. ad 2

16 Sunt compellendi a fide-
bus, si adiut facutas, ut si-
dem non impediunt vel bla-
phemias, vel malis persuasio-
nibus, vel etiam apertis perse-
cutionibus, 22. q. 10. 8. c. &
9. ad 2. & q. 14. 1. c.

17 Judge iuste inffingendo pe-
nas non peccar, 22. q. 64. 2. 3. o.
item q. 108. 1. 3. o.

18 Nullas probationes ad-
mittere debet contra legi Di-
vinam, qui promissus est in lege:

3. Perpendens accusatorem
falso accusasse, non quidem
malitiose, sed temere, id est
ex levitate credendi, vel ex
justo errore, non imponat ei
penam talionis, 22. q. 68. 1. ad
1. & 4. ad 4.

4 Ne.

J U
4 Nemineq; debet condem-
nare, nisi accusatum, 22. q.
67. 3. o.

5 Debet esse facilior ad ab-
solendum, quam adconde-
mnandum, nisi in causis favo-
rabilibus, ut libertatis, 22. q.
70. 1. ad 2

6 Bonus iudex est diminuti-
vus peccaram, qua suo arbitrio
relinquuntur, non autem
penarum, quæ determinantur
a lege Divina, vel humana, 22.
q. 67. 4. ad 1

7 Nullus iudex potest remit-
tere peccam, pro alterius ini-
uria; nisi laetus velit, nec pec-
cam pro iniuria communitatis,
ni si superius iudex, si
expeliat, 22. q. 67. 4. 0. & 3. q.
46. 2. ad 3

8 Nullus est iudex sui, sed
potest se committere iudicio
aliorum, 22. q. 64. 5. ad 2

9 Naturalis tamē inclina-
tio iustæ judicii, & cuilibet
homini, ad repellendum no-
civa dupliciter, scilicet vel
defendendo se, ne inferantur
injuriae, vel ulciscendo illatas,
noū tamē intentione nocen-
ti, sed intentione removen-
di nocentium, 22. qu. 67. 10. 2. c.

10 Iudicium certum de re
maxime datur ex sua causa, fe-
cundum ordinem causarum,
qua per primam judicatur de
seconda, non autem e con-
verso, 22. q. 9. 2. c.

11 Restitudo iudicij contin-
git duplicitate, scilicet per u-
sum rationis, & per connatur-
alitatem, tam in moralibus
per scientiam moralem, & per
habitus morales, quam in Di-
vinis per donum sapientia, &
per charitatem, 22. q. 45. 2. c.
& q. 51. 3. ad 1

12 Rectum iudicium confi-
fit in apprehensione rei, ut in-
se est, ex recta dispositione
potentia cognitive, & appeti-
tive, 22. q. 51. 3. ad 1

13 Charitas inclinat ad re-
ctum iudicium de omni re per
regulas Divinas, ex quibus pro-
fert per donum sapientia,
sed iustitia inclinat per pru-
dentiam secundum regulas ju-
ris, 22. q. 60. 1. ad 2

14 Ad iudicium iudicium re-
quiruntur tria, scilicet iusti-
tia, auctoritas, & prudentia;
si primam defit, est iudicium
perversum; si secundum, est
iudicium usurpatum; si ter-
tium, est iudicium suspicio-
sum vel temerarium, 22. q. 69.

J U
5 In omni iudicio ultima
sententia perinet ad supre-
mam iudicatorium, 12. qu. 74.
7. c.

6 Ad omne iudicium requi-
runtur duo, scilicet virtus pro-
ferens, & dispositio eius; ra-
tione primi est actus rationis,
prudentia, & syncris, sed ra-
tione secundi est actus iustitiae,
22. q. 60. 1. ad 1

7 Unumquodque iudicatur
magis secundum formale in eo
& per se, quam secundum ma-
teriale, & per accidentem, 22. q.
110. 1. ad 1. & q. 117. 6. c. item
q. 118. 5. c. fin.

8 Quidam sunt bene inqui-
rentes propter bonam imagi-
natiam, qui non sunt bene
judicantes propter indisposi-
tionem sensus communis, 22.
q. 51. 2. 3. c.

9 Iudicium de re non potest
haberi perfectum, nisi per re-
solutionem ad principium, 12.
q. 112. 5. c. & 22. q. 173. 3. o.

10 Iudicium certum de re
maxime datur ex sua causa, fe-
cundum ordinem causarum,
qua per primam judicatur de
seconda, non autem e con-
verso, 22. q. 9. 2. c.

11 Restitudo iudicij contin-
git duplicitate, scilicet per u-
sum rationis, & per connatur-
alitatem, tam in moralibus
per scientiam moralem, & per
habitus morales, quam in Di-
vinis per donum sapientia, &
per charitatem, 22. q. 45. 2. c.
& q. 51. 3. ad 1

12 Rectum iudicium confi-
fit in apprehensione rei, ut in-
se est, ex recta dispositione
potentia cognitive, & appeti-
tive, 22. q. 51. 3. ad 1

13 Charitas inclinat ad re-
ctum iudicium de omni re per
regulas Divinas, ex quibus pro-
fert per donum sapientia,
sed iustitia inclinat per pru-
dentiam secundum regulas ju-
ris, 22. q. 60. 1. ad 2

14 Ad iudicium iudicium re-
quiruntur tria, scilicet iusti-
tia, auctoritas, & prudentia;
si primam defit, est iudicium
perversum; si secundum, est
iudicium usurpatum; si ter-
tium, est iudicium suspicio-
sum vel temerarium, 22. q. 69.

R 2 2.1.

2. i. 6. & quæst. 67. 1. o. & 1. q.
59. 1. c.

15 Iudex debet semper judicare secundum leges scriptis,
22. q. 60. 5. o. item 6. c.

16 Debet judicare secundum allegata & probata etiam contra veritatem quam novit, ut persona privata, 22. q. 64. 6. ad 3. item q. 67. 2. o.

17 Iudicium humanum debet imitari iudicium Divinum, in iudicio Dei manifestis, non autem in occultis, quia rationes non potest homo comprehendere, 22. q. 10. 11. c. & q. 108. 4. ad 2

18 + Existens in peccato mortali etiam occulito, ex officio corrigit, vel iudicariam exercere potestet super res temporales, 3. qu. 59. 4. ad 1

19 + Judicat legem, dicens eam non esse bene possit, non autem dicens eam in aliquo casu non esse servandam; sed de illo casu particulari, 22. q. 120. 1. ad 2

20 Homo in iudicio debet pauperi subvenire, quantum potest, sine lafione justitia, 22. q. 63. 4. ad 2

21 Nullus potest judicare nisi subditum, ordinarie, vel ex commissione superioris, vel propria sponte, vel delinquente in re non exempta, 22. q. 60. 2. c. & q. 67. 1. o.

22 Iudicium per compromissum in arbitros necesse est aliquo pena vallari, 22. qu. 67. 2. ad 2

23 Iudicium Ecclesiæ debet esse conforme iudicio Dei, & non astringi legibus humanis, 22. q. 10. 11. c. & q. 108. 4. ad 2

24 Potestas secularis subditur potestati spirituali; ideo iudicium non est usurpatum, si prælatos spiritualis iudicat de temporalibus, quantum ad permittit, vel in quantum ei subduntur, 22. q. 60. 5. ad 3

25 Iudicaria potestas convenit toti Trinitati, sed appropriatur Patri ratione auctoritatis, Filio quoad rationem iudicii, & Spiritui sancto quoad effectum iudicandi, quem homines habent, 3. q. 58. 1. o.

26 Autoritas principialis jucundi canvenit foli Deo; sed committitur hominibus, & maxime Christo, secundum naturam humanam, 3. q. 58. o. & q. 59. 2. o.

27 In iudicio Dei idem potest esse accusator simul & testis, non autem in iudicio humano, 22. qu. 67. 1. ad 1. & 3. ad 3. & q. 89. 1. ad 3

28 Deus in iudicio suo uitetur conscientia peccantis, & evidenter facti quodam ipsum, pro accusatore, 22. qu. 67. 3. ad 1

29 Christus hic vivens noluit administrare temporaliiter regnum terrenum, nec iudicariam exercere potestet super res temporales, 3. qu. 59. 4. ad 1

30 Propria voluntate subditus Pilati iudicio, sicut etiam alii posunt se subjictere, etiam non superioribus, 22. q. 67. 1. ad 2

31 Iudicaria potestas convenit Christi propter Divinam personam, dignitatem capitatis, gratia habitualis plenitudinem, & propter meritum eius, 3. q. 59. 3. o.

32 Christus habet potestatem iudicariam super omnes creaturas; quia anima eius est super omnes creaturas, 3. qu. 59. 3. ad 3

33 Secundum naturam humanam habet potestatem iudicariam super omnes angelos quoad dispensationes, & premium accidentale, sed quoad premium essentiale, secundum naturam Divinam tantum, 3. q. 59. 6. o.

34 Iudicaria potestas quoad omnes res humanas convenit Christo secundum utramque naturam, 3. q. 59. 4. o.

35 Angeli trahuntur ad iudicium pro custodiis qui damoantur, non quidem ut rei, sed ut retest, 1. q. 13. 7. ad 4

36 Omnes homines iudicabuntur quoad receptionem premii, vel punitionis, sed perfecte & infideles non iudicabuntur iudicio discussionis, 3. q. 56. 2. ad 4

37 Necesse est esse generale

ju-

J U
judicium in fine mundi, praeter iudicium particulare quod fit in morte, 3. q. 59. 5. o.

38 Dies iudicij, quæ erit tempore secundi adventus Christi, quod æstati comparatur, quando sol maxime exaltatur, est nota foli Deo, 3. qu. 46. 9. a. 3. ad 3

39 Universale iudicium futurum est, suppl. q. 88. 1. c.

40 Ultimum iudicium futurum est mentaliter, suppl. q. 88. 2. c.

41 Conveniens est ut cognitio finis mundi foli Deo referetur, suppl. q. 88. 3. o.

42 Probabile est Christum defensorum ad iudicandum circa montem Oliveri, suppl. q. 88. 4. o.

43 Judicabant perfecti viri cum Christo, suppl. qu. 89. 1. c.

44 Non cuilibet pauperi datur iudicaria potestas, sed ei qui omnibus reliquis Christum fecerit fætus, iuxta perfectionem sua vita, suppl. q. 89. 1. c.

45 Non competit angelis iudicare, suppl. q. 9. 3. o.

46 Probabile est quod demones damnatos torquebunt, suppl. q. 89. 4. c.

47 Omnes in iudicio comprebunt, suppl. q. 89. 5. o.

48 Beati omnes quantum ad præmiorum retributionem iudicabuntur, quantum vero ad meritorum discussionem, qui notabiliter alicuius mali meriti admixtionem habent, non iudicabuntur; at illi qui negotiis terreri sunt impliciti, ita tamen ut sua peccata per eleemosynas expiatrur, iudicabuntur, suppl. q. 89. 6. c.

49 Infideles condemnabuntur, cum in eis nullum sit fidei fundamentum, suppl. q. 89. 7. c.

50 Angeli non iudicabuntur iudicio discussionis, sed bene retributionis, suppl. q. 89. 8. o.

51 Corrum est, ut Christus secundum humanam naturam sit mundum iudicaturus, sup. q. 90. 1. c.

52 Ut in ultimo iudicio in gloria sua appareat, suppl. qu. 90. 2. o.

53 Cum Deus sit essentialiter

J U
ipsa bonitas, non potest sine gaudio videri, suppl. quæst. 50. 3. c.

54 Conveniens est, sicut homo glorificatus erit, sic & mundum ipsum post iudicium innovari, suppl. q. 91. 1. c.

55 Honine glorificato motus cali cessabit, Divina voluntate id faciente, suppl. q. 91. 2. c.

56 Corpora coelestia majora rem claritatem accipient in illa innovatione, ut quasi sensibiliter Deus ab homine videatur, suppl. q. 91. 3. o.

57 Cum oporteat corpora inferiora maxime perfici secundum claritatem, in qua comunicabunt cum coelestibus corporibus, elementa induentur claritate quadam, non autem æquilater, suppl. qu. 91. 4. o.

58 Cum plantæ & animalia non possint ordinari ad incorruptionem, non remanebunt in illa mundi innovatione, spp. q. 91. 5. c.

Judicium laudatur, non quia mentitur est Holopherni, sed propter affectum quem habuit ad salutem populi, pro qua periculis se exposuit: quavis dici possit, quod verba eius veritatem habent secundum aliquem mysticum intellectum, 22. quæst. 110. 3. ad 3

Juge sacrificium fiebat manu & vesperi quotidie, figurans perpetuitatem Divinæ beatitudinis, & perpetuatatem Christi, qui est agnus Dei, 12. q. 102. 4. ad 10. & 3. quæst. 22. 3. ad 3

Jumentum seu pecus dicitur omni animal serviens homini, 1. q. 72. ad 2

1 Juramentum est actus religionis, seu latriæ, quia honorabilissimum est, 22. q. 89. 4. o.

2 Jurare est Deum in testi vocare propter defestum locutionis & cognitionis humanae, ideo non fit in necessariis, 22. q. 89. 1. o. & 4. c. & q. 98. 1. c.

3 Jurare est implorare testimoniū Dei, ut exhibendum;

R 3 fe

320 J U
fed allegare facram Scripturam est uti testimonio Dei jam datus, 22. q. 89. 1. ad 1.

4 Juramentum Dei, & angelis facra Scriptura inducitur ad ostendendum infallibilitatem dispositionis Divinae de aliquo re, non autem propter defectum dicti sui, 22. qu. 89. 10. ad 4.

5 Juramentum secundum se licitum est, & honestum, scilicet ratione originis & finis, sed credit in malum alicui, ex eo quod male uitit eo, id est sine necessitate & cautela debita, vel quia imminent periculum peccavit, quia de facili homo in verbo delinquit, 22. q. 89. 10. & 3. c.

6 Quæratur ad subveniendum alicui defectui, quo scilicet unus homo alteri deficerit; ideo juramentum non est per se appetendum, sed tantum in necessitate, ut medicina uenditum est eo, 12. q. 107. 2. c. ad 3. & q. 108. 3. ad 1. item 22. q. 5. 3. ad 1. item q. 89. item 3. c. item 5. o.

7 Debet habere tres comites, scilicet veritatem, judicium, & iustitiam, 22. q. 89. 3. o. & 7. c. item q. 98. 1. ad 1.

8 Jurat per creaturas non licet nisi secundum quod in eis veritas Divina, vel efficiens testificationis eius offenditur, scilicet juravit Ioseph per salutem Pharaonis, scilicet vel per modum execrationis, quam si salutem Pharaonis obligaverit Deo, vel per modum contumelias, quasi contestando veritatem Divina iustitiae, ad eius executionem principes terra constituntur, 22. q. 89. 6. o.

9 Assumuntur ad juramentum aliquæ creature, non quidem secundum se, sed in quantum in eis Divina veritas manifestatur, sicut iuramus per Evangelium, id est per Deum, cuius veritas in Evangelio manifestatur, & per sanctos qui hanc veritatem crediderint & observaverunt, 22. quæst. 89. 6. c.

10 Solet homo jurare per caput suum, aut per filium, suum,

J U
aut per aliquam aliam rem quam diligit, sicut & Apollonius juravit in animam suam, 22. q. 89. 6. c.

11 Panitur per canones clericos per creaturam jurans, quod ad blasphemiam infidelitatis pertinet, eo quod Dominus prohibuit jurare per creature, ita scilicet, quod eis adhibetur reverentia divina, 22. q. 89. 6. ad 1.

12 Juramentum duplex, scilicet assertorium, id est de praesenti vel praeterito; & promissorum, id est de futuro, 22. q. 89. 1. c. & 7. o.

13 Juramentum duplex, scilicet per simplicem confessio[n]em Dei, & per execrationem, scilicet obligando se, vel aliquid sui ad pœnam, 12. q. 89. 1. ad 3. & 6. c.

14 Deus duplicer est testis in juramento, scilicet manifestando veritatem in mente, vel in publico, & paniendo mendacem, 22. qu. 89. 1. ad 3. & 2. ad 3.

15 Jurare per Deum secundum se est maius, quam jurare per Evangelia, sed ratione majoris solennitatis, & majoris deliberationis est e converso, 22. q. 89. 10. ad 2. & q. 98. 3. ad 3.

16 Obligatio voti causatur ex fidelitate ad Deum, ideo est maior, quam obligatio juramenti, quia est ex reverentia Dei, 22. q. 89. 8. o.

17 Juramentum obligat secundum intentionem jurantis sine dolo, alias obligat secundum secundarium in intellectum eius, cui juratur, 22. qu. 89. 7. ad 4.

18 In juramento promissorio est duplex obligatio, scilicet ad peccatum, si desit veritas, & obligatio ad faciem illud quod promisit; sed in juramento assertorio est tantum prima obligatio, 22. q. 89. 7. c. ad 3.

19 Juramentum contractum obligat in conscientia, non autem in furo contentio[n]e: tamen potest repeperi, vel deponente superiori, etiam si oppositum iurasset, 22. q. 89. 7. ad 3. & 1. q. 98. 3. ad 1.

20

J U
20 Cum quis jurat facere voluntatem alterius, vel promittit, intelligenda est debita continatio, si id quod ei mandatur licitum sit, & honestum, & portabile, five moderatum, 22. q. 98. 3. ad 3.

21 Juramentum & votum, cum vergant in deteriorem exitum, vel cum sit illicitum, non debet servari, 22. q. 88. 2. ad 2. & 10. c. & 12. ad 2. & qu. 89. 7. o.

22 Jurans aliquid illicitum facere, vel jurans abstine a bono, ut a religione, non obligatur servare illud; sed est perjurio ipso facto, 22. qu. 89. 7. c. ad 2. item 9. ad 1. & q. 98. 1. ad 1. item ad 1.

23 Novus civis obligatur servare iuramenta civitatis, ex fidelite, non autem ex iuramento, quia est actio persona lis, 22. q. 98. 2. ad 4.

24 Canonicos jurans servare statuta collegii tenetur ad statuta futura ex vi eorum non autem ex iuramento, nisi hoc intendenter, 22. q. 98. 1. ad 4.

25 Ille cui iuratur potest liberare a iuramento promissorio quoad utilitatem eius, non autem quoad utilitatem aliorum, nec quoad honorem Dei, 22. q. 89. 6. ad 2.

26 Quilibet potest irritare juramentum sui subditi circa ea que subdantur eius potestatis, ut pater, vel maritus, 22. q. 89. 9. ad 3.

27 In juramento assertorio non potest dispensari, nec in promissorio secundum se, sed tantum ratione materiae indebita, 22. q. 89. 9. o.

28 Si dubium est, an sit iuratum, vel proficuum quod iuratum est, potest a quolibet Episcopo dispensari; si autem sit licitum manifeste, non videtur dispensabile, nec commutabile, nisi occurrat aliquid melius ad communem utilitatem, quod ad Papam maxime pertinet, 22. qu. 89. 9. ad 3. & q. 98. 3. ad 1.

29 Jurans debet esse jejonus, nisi in necessitate, 22. qu. 89. 10. o.

30 In festo non licet jurare

J U
pro re temporali, nisi forte ex magna necessitate, sed jurare pro re spirituali licet, 22. q. 10. c. fin.

31 Pueri & periuri non coguntur jurare, quia jurarent si ne reverentia, nec sacerdotes, nisi in necessitate, & pro re spirituali, 22. q. 89. 10. o.

32 Recipere juramentum per falsos deos a disposito sic in rare licet secundum Augustinum, non autem licet inducere, 22. quæst. 78. 4. c. & q. 98. 4. ad 4.

33 Cogens jurare quem fecit peccare, peccat mortaliter, nisi sit persona publica, ut index, qui requisitus tenetur ad hoc, 22. q. 98. 4. o.

Jurgium videtur idem esse quod rixa, 22. qu. 42. 2. c. item ad 2.

Quilibet habens jurisdictionem potest ea quæ sunt jurisdictionis committere, 22. qu. 137. 1. c.

1 Jus primo impositum est ad significandum rem iustum, secundo art. m. qua cognoscitur, tertio locum, quarto id quod redditura a judice, 22. q. 57. 1. ad 1.

2 Proprie est objectum iustitiae, lex autem ratio eius scripta, 22. quæst. 57. 1. o. & q. 60. 1. c.

3 Jus vel iustum est opus ad æquatum alteri secundum aliquam aequalitatis modum, 22. q. 57. 1. 2. c. & q. 59. 1. c.

4 Jus Divinum est quod dividitur promulgatur, & est duplex, scilicet naturale, & positivum, 22. q. 57. 2. ad 3.

5 Jus naturale est concepcionis homini naturaliter indita, qua dirigitur homo ad convenienter agendum in propriis actionibus, 12. qu. 91. 1. o. & q. 96. 2. ad 3.

6 Primo continetur in legi æterna, secundario vero in naturali iudicatorio rationis humanæ, 12. q. 71. 6. ad 4.

7 Semper & ubique habet eandem potentiam, sed per accidens propter aliquod impedimentum potest variari, 12. q. 94. 5. 6. o.

8 De jure naturali est quoque ma-

R 4

maleficia puniantur, sed determinatio eius est de jure positivo, 22. q. 95. 1. ad 1.

9 Jus positivum derivatur a jure naturali, 12. q. 95. 2. o. & 3. 4. c.

10 Voluntas bona potest facere ius & iustum, de aliquo indifferente, non autem contra ius naturale, 22. q. 57. 2. ad 2. & qu. 56. 5. ad 1. & ad 2. q. 66. 7. c.

11 Jus Divinum non tollit ius humanum, quod est ex naturali ratione, 22. q. 10. 10. c. & q. 12. 2. c.

12 Jus positivum variatur secundum diversas hominum conditiones in diversis temporibus, 12. q. 91. 5. ad 2. & 6. c. & q. 96. 2. c. & q. 104. 3. ad 2.

13 Jus duplex, scilicet naturale, & positivum, 12. q. 95. 4. c. & 22. q. 57. 2. o. & q. 60. 5. c.

14 Naturale dupliciter, scilicet a natura immediate, ut principia, & mediata, ut conclusio. Primum est idem apud omnes, nec unquam deficit, non autem secundum, 12. q. 94. 4. 5. 6. o.

15 Dicitur dupliciter, scilicet quod ex natura sua abso-lute est alteri adaequatum, & ut ex aliquid conatur. Primum convenit omni animali, secundum autem solum homini, & est ius gentium, 12. q. 95. 4. ad 1. & 22. q. 57. 3. o.

16 Aliquid dicitur de jure naturali dupliciter, scilicet ad quod natura inclinat, & eius contraria natura non induxit, 12. q. 94. 5. ad 3.

17 Jus positivum duplex, scilicet ius gentium, & ius civile, primum derivatura lege naturali, ut conclusio, secundum vero per modum determinationis, 22. quæst. 95. 4. c. ad 1.

18 Ius dicitur dupliciter, scilicet simpliciter, id est ex qua-uum, & secundum quid, id est inæqualium, & hoc est triplex, scilicet dominativum, paternum, & economicum, 22. q. 57. 4. o. & q. 58. 7. ad 3.

19 Justitia dicitur dupliciter, scilicet proprie, id est virtus, quæ est restitudo auctus; & me-

taphorice, id est restitudo ordinis in paribus hominum, 12. quæst. 21. 3. c. fin. item qu. 46. 7. ad 2. & quæst. 55. 4. ad 4. & q. 100. 2. ad 2. & q. 113. 1. c. 22. quo. 30. 1. ad 2. & qu. 58. 2. o. item q. 106. 3. c.

20 Duplex, scilicet generalis, ordinans ad bonum commune, & justitia particularis, ad personas singulares, 12. q. 60. 3. o. & q. 113. 1. c. & 21. q. 33. 1. ad 2. & q. 58. 5. 6. 7. o. & 22. q. 61. 1. c. & q. 79. 1. c. & q. 91. 8. ad 1. & q. 102. 1. ad 3.

21 Dicitur generalis dupliciter, scilicet causaliter, & per predicationem; prima est justitia legalis, differens realiter a qualibet alia virtute; secunda est virtus in communi, ut imperata a justitia legali, differens ab alijs virtutibus, secundum rationem tantum, 12. q. 60. 3. ad 2. & 7. c. & 21. q. 58. 6. o. & 7. c. & q. 79. 2. ad 3.

22 Duplex, scilicet civilis, id est acquisita, & justitia infusa; prima potest esse sine gratia, non autem secunda, 12. qu. 10. 10. c.

23 Est habitus, secundum quem aliquis confanti, & perpetua voluntate ius sumum unicuique tribuit, 22. q. 58. 1. o.

24 Est virtus, 12. q. 58. 3. o.

25 Quandoque vocatur veritas, quia est restitudo impremita voluntati a restitudine rationis, quæ dicitur veritas, 22. q. 58. 4. ad 1.

26 Non est restitudo essentia-liter, sed causaliter tantum, 22. q. 58. 1. ad 2.

27 In quadam equalitate consistit, 12. q. 114. 1. c. & 22. q. 57. 1. c. ad 3. & qu. 62. 2. c. & qu. 122. 1. c. & 3. q. 85. 3. c.

28 Est perpetua ex parte ob-jecti, non autem ex parte a-ctus, 22. q. 58. 1. ad 3. & ad 4.

29 Proprie est semper ad alterum supponit, sed metaphorice est ad se, secundum diversas partes, 22. q. 57. 2. c. & 4. o. & q. 58. 1. 2. 8. ad 3. & 9. c. & q. 59. 1. c. & 3. ad 3. & q. 67. 3. c. & qu. 106. 3. ad 1. & q. 122. 2. c.

30 Justitia legalis, inquantum respicit bonum comuni-

ne ut proprium objectum, est virtus specialis secundum suam essentiam, & sic est in principio principaliter, & quasi ar-chitectonica, sed in subditis est secundario, & quasi ministrativa, sed est generalis causality, & secundum virtutem suam, inquantum ordinat actiones omnium virtutum ad bonum commune, 12. q. 58. 6. c. & q. 60. 1. ad 4.

31 Vindicta que fit auctoritate publica potestatis, secundum sententiam judicis pertinet ad officium communiatum, sed quam quis facit proprio motu, non tam contra legem, vel quam regitur a iudice, pertinet ad vindictam, adiuvan- tiam virtutem justitia adiuvan-tiam, 22. q. 80. ad 1.

32 Virtutes autem adiunctae sunt annexæ justitia, secundum Tullium, sunt fex, scilicet religio, observantia, & veritas; sed secundum Macrobium sunt septem, scilicet duas primæ praedictæ, innocentia, amicitia, concordia, affectus, & humana-ritas; & secundum alios sunt quinque, scilicet obedientia, disciplina, æquitas, fides, & veritas; & secundum Andronicum sunt novem, scilicet bona communiatum, legifositi-va, eugnomofyna, enfebia, eucharistia, sanctitas, libera-tilitas, benignitas, & vindicatio, 12. q. 60. 3. o. item 22. qu. 50. o. item q. 122. 1. c.

33 Religio est potissima pars justitiae, secunda vero est pietas, 12. q. 122. 1. c.

34 Justitia correspondet do-num pietatis, 22. q. 122. princ.

35 Species justitiae particu-laris duplex, scilicet communiativa, & distributiva, 1. q. 21. 1. c. & 12. qu. 60. 3. ad 3. & 22. q. 61. 1. o.

36 In pertinentibus ad justi-tiam omne superfluum dicitur lacrum, & omne minus dicitur damnum, quia justitia prius fuit exercita, & communius exercetur in voluntariis com-mutationibus, in quibus haec proprie dicuntur, 22. q. 58. 11. ad 3.

37 Materia justitiae particu-laris duplex, scilicet materia proxima, ut passiones, & ope-rationes; & materia remota, sc. res exterioris, 22. q. 58. 8. c. & 9. o.

38 Justitia particularis habet materiam specialem, scilicet operationes exterioris, que sunt ad alterum, 12. q. 60. 2. c. & q. 61. 3. c. & q. 100. 2. c. & 22. q. 58. 8. c. & 10. 11. c. & q. 59. 1. ad 3. & 3. c. item q. 60. 3. ad 3. & q. 61. 3. c. & q. 79. 1. 3. c. & 3. q. 85. 3. ad 1.

39 Justitia particularis non est circa passiones animi; sed justitia legalis est circa eas, licet principalius sit circa opera-tiones exterioris, 22. qu. 58. 9. o.

40 Materia justitiae non est ille ad quem est justitia; sed res quæ distribuantur, vel com-muniantur, 3. q. 85. 3. ad 1.

41 Eadem est materia remota justitiae commutativa, & justitia distributiva, non au-tem materia propria, 22. q. 61. 3. o.

42 Justitia quoad legem re-gulamentari est in ratione, vel in intellectu; sed quoad imperium, quo opera regulantur secundum legem, est in volun-tate, 1. q. 21. 2. ad 1.

43 Est in voluntate subiecti-ve, 1. q. 21. 1. ad 1. item 2. ad 1. & 12. q. 56. 6. c. & q. 57. 1. c. & q. 61. 2. c. & q. 66. 1. 4. c. & q. 85. 3. c. & 22. q. 55. 8. c. & q. 58. 4. o. & 5. ad 2. & 8. ad 1. & 9. 12. c. & q. 100. 1. ad 2. & 3. q. 85. 4. c.

44 Omnes partes justitiae, & omnia opposita earum sunt subjective in voluntate, 22. q. 100. 2. ad 2.

45 Justitia per redundantiam est in qualibet potentia animæ imperando, non autem essentialiter, 22. q. 58. 8. ad 1.

46 Justitia & charitas sunt essentialiter in beatis, non au-tem patientia, sed tantum secundum fructum, 22. qu. 136. 1. ad 1.

47 Reddere unicuique quod suum est, est proprius auctus ju-stitia, nec convenit aliis vir-tutis, nisi inquantum conve-gitur justitia, 1. q. 21. 1. c. & 22. q. 85. 3. ad 1.

J U
q.58. 11. o. & quæst. 66. 3. c. &
q.101. 3. c.

30 Facer bonum & declinare a malo sunt quasi partes integrales iustitiae particularis, generalis, & legalis; sed diversimode, 22. q. 79. 1. o.

31 Actus omnium virtutum pertinent ad iustitiam legalem, in quantum ordinat eos ad bonum commune, 12. q. 61. 3. & 4. & 22. q. 58. 5. c. & q. 102. 3. ad 1.

32 Ufus rectæ rationis maxime appetet in iustitia; & uetus indebitus in virtute oppofiti iustitiae, 22. q. 55. 8. c.

33 Dare iniqua ex qualibus ex debito est contra iustitiam; non autem dare sine debito, ex liberalitate, 1. q. 65. 2. ad 3.

34 Sola iustitia inter alias virtutes importat rationem debiti, 12. q. 99. 5. ad 1.

35 Virtus exiftens ad alterum duplicitate deficit a ratione iustitiae, sc̄ deficiendo a ratione debiti, vel a ratione æqualis, 22. q. 80. c.

36 Modestia circa res exteriōres attendit solam moderationem; iustitia vero attendit debitum, 22. q. 143. ad 3.

37 Pietas est ad patrem, ut ad principium nostrum: iustitia vero legalis respicit bonum patriæ, secundum quod est bonum commune, ideo iustitia legalis magis habet quod sit virtus generalis, quam pietatis, 22. q. 101. 3. ad 3.

38 Iustitia legalis moveret imperium ad suum finem omnes alias virtutes morales, 22. q. 58. 6. c.

39 Iustitia attendit debitum unius hominis ad alium, cetera vero virtutes attendunt debitum inferiorum virium ad rationem, 12. q. 100. 3. ad 2. & 22. q. 67. 1. c.

40 Est circa operationes ad alterum, sub ratione debiti legalis, amicitia vero sub ratione debiti moralis, vel beneficii gratuiti, 22. q. 23. 3. ad 2.

41 Iustitia Dei duplex, scienceret condecentia bonitatis eius, & retributio pro meritis, 12. q. 21. 1. ad 3.

53 Praefuponit rationem bona.

J U
1. c. & 4. o. & q. 69. 7. c. & 22.
qu. 58. 12. o. & qu. 123. 12. o. &
qu. 141. 8. o. & quæst. 181. 1. ad 1.

42 Iustitia & fortitudo sunt simpliciter digniores temperantia, quia de meliori bona sunt, scilicet communiori; sed et e converso secundum quid, quia temperantia est circa difficultatem, & frequentius, 22. q. 141. 8. o. & q. 142. 3. ad 1.

43 Iustitia & temperantia nonque sunt fumantur in malo, ut prudentia; quia important aquaritatem, & concupiscentiarum refranerationem, ex quibus laus est virtus, 22. q. 55. 7. ad 2.

44 Originalis iustitia erat ex hoc, quod corpus subiecierat anima, & potentiam inferiores subiecabantur rationi, & ratio subiecibatur Deo, 1. q. 94. 1. c. & 2. a. c. & 95. 1. c. & 96. 1. c. & 12. q. 81. 5. ad 2. & qu. 82. 3. c. & qu. 85. 3. c. & q. 89. 3. c. & 22. qu. 61. 2. c. & q. 161. 1. c. & qu. 164. 1. c. & 3. q. 27. 1. c.

45 Erat iustitia naturalis, non quaçauisa ex principio naturæ, sed quaçauisa propaganda cum natura, 1. q. 100. 7. c. ad 3. & 12. q. 81. 2. c.

46 Reſtituto voluntatis est quaç formale in originali iustitia, reſtituto autem aliarum potentiarum est quaç materialis eius, 1. q. 95. 7. ad 5.

47 Originalis iustitia non poterat esse fine gratia gratum faciente, 1. q. 95. 1. o. & q. 100. 1. ad 2.

48 Prius erat in essentia animalia, quam in potentia eius, 12. q. 83. 2. ad 2.

49 Et prius erat in voluntate, quam in aliqua alia potentia, 12. q. 82. 3. c.

50 Iustitia distributiva est in Deo, non autem iustitia commutativa, 1. q. 21. 1. o.

51 Iustitia Dei est veritas, 1. q. 22. 2. o.

52 Iustitia Dei duplex, scienceret condecentia bonitatis eius, & retributio pro meritis, 12. q. 21. 1. ad 3.

53 Praefuponit rationem bona.

J U
nizatis eius, & dicit specialem actum communicationis, non autem bonitas eius, nisi in generali, sed dicit perfectionem naturæ eius, 1. q. 21. 1. ad 4.

54 Totus ordo iustitiae Dei reducitur generaliter ad voluntatem Dei, 3. q. 46. 2. ad 3.

55 Ordo universi demonstrat iustitiam Dei, sicut ordo cuiuslibet multitudinis demonstrat iustitiam sui gubernantis, 1. q. 21. 1. c.

56 Deus potest agere præter iustitiam, scilicet præmianto ultra meritum, & puniendo circa conditum, sed non potest agere contra iustitiam, de potentia ordinata, 12. q. 113. 3. ad 1.

57 Hominis ad Deum, servi ad Dominum, patris ad filium, non est iustitia, nisi secundum similitudinem, 12. q. 114. 1. c. & 22. q. 17. 4. c. & q. 19. 7. ad 3. & 3. q. 85. 3. c. ad 2.

1 Jusificatio nominatur a iustitia, ut dicit restitutio ordinis hominis ad Deum & partium hominis inter se, non autem a iustitia particulari, vel legali, 12. q. 22. 1. o. & quæst. 113. 1. o.

2 Potius nominatur a iustitia, quam a charitate, vel fide: quia fides & charitas dicunt ordinem specialem mentis humanae ad Deum. secundum intellectum vel affectum; sed iustitia importat generaliter totam restitutidinem ordinis, 12. q. 113. 1. ad 1.

3 Proprie est factio iustitia, quoad habitum, vel est execratio actus eius; sed improprie est significatio, vel dispositio eius, 12. q. 100. 12. o.

4 Jusificatio impii est motus mearis, quo anima a Deo moveretur de statu peccati ad statum iustitiae, 12. q. 113. 1. o. & 6. c. ad 3.

5 Jusificatio in fieri dicit motum ad iustitiam, sed in facto est effactus eius formalis, 12. q. 113. 5. c.

6 Fit in infantia, 12. q. 113. 7. o. & 8. c.

7 Totajusificatio impii ori-

J U
ginatiter conficit in infusione gratia; quia per eam, & per liberum arbitrium movetur, & cuja remittitur, 12. q. 113. 7. c. & 8. c. ad 1.

8 Jusificatio non quidem simpliciter, sed jusificatio impii, est idem quod remissio peccatorum, 12. q. 113. 1. o. & 6. ad 1.

9 In iustificatione impii infusione gratia & remissio culpa sunt unus actus numero secundum substantiam, sed differentium terminos, 12. q. 113. 6. ad 3.

10 Vocatio dicit auxilium. Dei moventis interioris, & excitatus mentem ad deferendum peccatum; ideo non est remissio peccatorum, nec est iusificatio, sed est causa eius, 12. q. 113. 3. ad 3.

11 Jusificare impium est manus, quam creare ex nihilo, vel terram, ratione termini, & repugnantia; sed est e converso, ratione modi, 12. q. 113. 9. o. & 3. q. 43. 4. ad 2.

12 Est major secundum quantitatem proportionis, quam glorificare, sed absolute est e converso, sicut gloria major est quam gratia, 12. q. 113. 9. o.

13 In iustificatione impii remissio peccatorum prior est naturaliter infusione gratia; secundum ordinem causa materialis, sed e converso secundum alias tres causas, 12. q. 113. 8. o.

14 Motus fidei est primus, 12. q. 113. 4. c.

15 In iustificatione prior est ordine naturæ infusione gratia; secundo motus fidei in Deum; tertio motus contra peccatum; quartu remissio culpa; licet omnia sint in codem instanti, 12. q. 113. 8. o. & 3. q. 85. 6. c. ad 3.

16 In iustificatione motus liberi arbitrii in peccatum est prior motu eius in Deum, ordinis materie; secundum alias autem tres causas est e converso, 12. q. 113. 8. o. & 3. q. 85. 6. c. ad 3.

17 Motus liberi arbitrii contra peccatum in iustificatione prior est infusione gratia, or-

dine materia; sed est e converso, ordine forma, 12. q. 223. 8. o.

3 Infusio gratia requiriatur ad justificationem, 12. q. 213. 2. o.

2 Requiritur etiam remissio culpe, & novitas vita per gratiam, 12. q. 213. 1. 6. o.

3 In habentibus usum rationis preparatio, qua homo facit quod in se est, requiritur ad justificationem, non autem in carentibus usum rationis, 4. q. 17. q. 1. a. 2. q. 1. o.

4 In habentibus usum rationis requiritur ad justificationem motus liberi arbitrii consentientis, non autem causam, 12. q. 213. 3. o. & 4. 5. 6. c. & 3. q. 86. 6. ad 1.

5 Ad justificationem impii requiritur duplex motus liberi arbitrii, sc. detestatio peccati, & desiderium iustitiae Dei, 12. q. 213. 5. o. & 7. ad 1. & ad 2. 3. q. 86. 2. c.

6 Ad eam requiruntur qualior, sc. infusio gratia, motus liberi arbitrii per fidem in Deum, detestatio peccati, remissio culpe, 12. q. 213. 6. o. & 3. quest. 86. 6. ad 1. & ad 2. q. 88. 2. c.

7 Requiritur etiam motus fidei, & concurrens charitas, timor, & humilitas, 12. q. 213. 4. o. & 3. q. 86. 6. ad 1. & ad 3.

8 Actus misericordia operatur contra peccatum dupliciter, scil. vel per modum satisfactionis; vel per modum preparationis; primo modo actus misericordia sequitur justificationem, secundo vero modo praecepit eam, vel concurrens cum aliis virtutibus requiritur, 12. q. 213. 4. ad 1.

9 Deus est principalis causa justificationis. Passio Christi est causa meritoria. Sacramenta ecclesie sunt causa instrumentalis. Fides vero efficiens instrumentum causa principalis, 12. q. 64. 3. c.

10 Non est inquirenda ratio, quare Deus aliquos iustificet, & liberet a peccato, & alios relinquit in peccatis, 1. q. 3. 7. c. ad 2. & 12. q. 98. 4. ad 2. & q. 106. 2. ad 2.

11 Refutatio Christi est causa instrumentalis, & exemplaris resurrectionis animarum, scilicet iustificando eas, 3. q. 56. 2. o. & q. 61. 5. ad 1.

12 Refutatio Christi est causa iustificante tronos, quantum ad terminum ad quem, sacramenta vero & passio Christi, quantum ad terminum a quo, 3. q. 6. 2. ad 4. & q. 59. 2. ad 3. & q. 62. 5. ad 3.

13 Iustificatio appropriatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

14 Manifestat iustitiam Dei, sicut causam exemplarem, misericordiam vero, ut causam efficientem; sed bonitas creature manifestat bonitatem Dei utroque modo, 1. quest. 45. 6. ad 3.

15 Justificari dicitur tripliciter, sc. quoad reputationem, executionem, & causam; sed opera legis justificabant primo modo & secundum; non autem tertio modo, 12. q. 100. 12. c.

16 Oppositum videtur dici quoad opera legis, 1. q. 62. 6. ad 3. & q. 70. 4. o.

17 Omnia praecepta veteris legis justificabant dispensationem, & figuraron, non autem causando habitum, sed adum justificationem, 12. q. 98. 4. c. f. & ad 2. & q. 100. 12. o.

18 Præcepta ceremonialia non justificabant, nisi ex obedientia, & devotione, id est, non contingebant iustitiam, nisi in generali. Moralia vero justificabant in speciali, secundum generali iustitiam. Justificationem, secundo vero modo præcepit eam, vel concurrens cum aliis virtutibus requiritur, 12. q. 213. 4. ad 1.

19 Lex nova continet duo, scil. gratiam principaliter & documenta & præcepta secundario. Ratione primi iustificat, non autem ratione secundi, 12. q. 106. 3. o.

20 Jus sicut nobilissima partes universi; ideo omnia bona, & peccata sua & aliorum profundit eis, 1. q. 27. 7. c.

21 Refutatio Christi est causa instrumentalis, & exemplaris resurrectionis animarum, scilicet iustificando eas, 3. q. 56. 2. o. & q. 61. 5. ad 1.

22 Refutatio Christi est causa iustificante tronos, quantum ad terminum ad quem, sacramenta vero & passio Christi, quantum ad terminum a quo, 3. q. 6. 2. ad 4. & q. 59. 2. ad 3. & q. 62. 5. ad 3.

23 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

24 Manifestat iustitiam Dei, sicut causam exemplarem, misericordiam vero, ut causam efficientem; sed bonitas creature manifestat bonitatem Dei utroque modo, 1. quest. 45. 6. ad 3.

25 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

26 Manifestat iustitiam Dei, sicut causam exemplarem, misericordiam vero, ut causam efficientem; sed bonitas creature manifestat bonitatem Dei utroque modo, 1. quest. 45. 6. ad 3.

27 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

28 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

29 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

30 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

31 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

32 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

33 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

34 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

35 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

36 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

37 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

38 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

39 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

40 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

41 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

42 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

43 Iustificatio approbiatur attributo misericordiae Dei, scilicet revelatio futurorum sapientiae eius, 1. q. 45. 6. ad 3.

2 Dens specialiter dicitur Deus iustorum tripliciter, scilicet ex speciali cura, cultu, & premio, 1. q. 23. 7. c.

3 Nil permitit evenire, quod finaliter impediat iustitiam iustorum, 1. q. 22. 2. ad 4. & q. 24. 1. ad 3.

L

1 Labor manualis, five corporalis, vel mechanicus prohibetur ad litteram tertio precepto decalogi,

præcepto speciali; sed my-

si quoad cœlestionem a peccati-
bus, ad trium præceptorum, 22. q. 23. 4. ad 1. & ad 3. & q. 187. 3. c.

2 Ordinatur ad quatuor, sc. ad viendum, ad orationem virtutem, contra concupiscentias, & ad elemosynas, 22. q. 23. 4. ad 1.

3 Est utilis ad tria, sc. contra fortunam, contra cupiditatem boni alieni, & contra turpia negotia pro vita, 22. q. 187. 3. c.

4 Reducitur ad iustitiam, non quidem sicut species ad genus, sed sicut virtus annexa virtuti principali, 22. q. 20. o.

5 Actus latræ præcipitur primo præcepto decalogi, 12. q. 100. 4. ad 1.

6 Latræ non evasit reatum homicidi occidens hominem credidit bestiam, quia non adhibuit diligentiam, 22. q. 24. 8. ad 1.

7 Latræ est quadam protec-
tatio fidei, 12. q. 100. 4. ad 1.
& 22. q. 21. 3. b. & ad 2. & q. 94. 1. ad 1. & q. 97. 3. ad 1. & q. 100. 1. ad 1. & q. 101. 3. ad 1.

8 Offere sacrificia, vel ora-
re, vel prostratio, & huius-
modi elicentur a sola latræ, cujus proprie sunt actus, lice-
nt perentia a fide & charitate,

22. q. 21. 3. ad 1. item q. 82. 2. ad 1. & q. 85. 3. o. & q. 88. 5. ad 1.

9 Latro dicitur quandoque bonus, non quidem propriæ & simpliciter, sed metaphorice, vel quasi transumptive, 12. q. 25. 3. ad 1. & qu. 21. 1. c. fin. & 22. q. 45. 1. ad 1. & q. 47. 1. 3. c. & q. 92. 1. ad 1.

10 Christus voluit crucifixi inter duos latrones quadruplici ratione, scilicet primo quia sicut pro nobis maledictum crucis factus est Christus, sic pro omnium salute inter nosquies nosx crucifiguntur, secundum Hieronymum.

Secundo, ut in ipsa patibula

2 Dicitur tripliciter, sc. res exhibita ad cultum Dei, actus, & habitus; & sic tertio modo est virtus. Cuius nomina sunt

quatuor, scilicet theofilia vel cosebia, pietas, religio, & la-
tria, 12. q. 21. 1. ad 1. & ad 4. & q. 24. 1. ad 3.

3 Est specialis virtus, in-
quantum habet speciale rationem objecti & actus; sed est virtus generalis, inquantum auctibus aliarum virtutum materialiter utitur ad suum au-
tum, ad quem multæ virtutes,

sc. fides, caritas, & aliae præ-
exiguntur, 22. q. 21. 3. 4. o. & 8. ad 1. & q. 83. 15. c. & q. 186. 1. ad 2.

4 Non est virtus theologica,
quia non habet Deum pro ob-
jecto, sed habet eum tantum
pro fine, ideo est virtus mora-
lis, & reducitur ad virtutes
cardinales, 22. quest. 81. 5. c.

5 Reducitur ad iustitiam,
non quidem sicut species ad
genus, sed sicut virtus annexa
virtuti principali, 22. q. 20. o.

6 Actus latræ præcipitur
primo præcepto decalogi, 12.
q. 100. 4. ad 1.

7 Latræ est quadam protec-
tatio fidei, 12. q. 100. 4. ad 1.

8 Offere sacrificia, vel ora-
re, vel prostratio, & huius-
modi elicentur a sola latræ, cujus proprie sunt actus, lice-
nt perentia a fide & charitate,

22. q. 21. 3. ad 1. item q. 82. 2. ad 1. & q. 85. 3. o. & q. 88. 5. ad 1.

9 Latro dicitur quandoque
bonus, non quidem propriæ &

simpliciter, sed metaphorice,
vel quasi transumptive, 12. q.
25. 3. ad 1. & qu. 21. 1. c. fin. &
22. q. 45. 1. ad 1. & q. 47. 1. 3. c.
& q. 92. 1. ad 1.

10 Christus voluit crucifixi
inter duos latrones quadruplici ratione, scilicet primo

quia sicut pro nobis maledictum crucis factus est Christus, sic pro omnium salute inter

nosquies nosx crucifiguntur, secundum Hieronymum.

Secundo, ut in ipsa patibula

sp.